

A visszavetett termény és az utántermesztett burgonyagumó növényfajta-oltalomból eredő díjigénye

A növénytermesztés több ezer éves történetében sikerült a vad növényfajok termesztése során tájfajtákat, majd az utóbbi századokban nemesített fajtákat létrehozni, amelyek sokkal jobban megfeleltek az ember igényeinek. A piac, a fogyasztók igényeinek változása egyre gyorsabban követeli az újabb és jobb növényfajtákat.

A növénynemesítés azonban hosszú időt és komoly befektetést igénylő munka. Pl. egy új jó minőségű, bőtermő és betegségeknek ellenálló, a termesztési viszonyokhoz jól alkalmazkodó búzafajta nemesítése legalább 15 évig tart, sok különböző szakterületen jártas specialista munkája kell hozzá, és szűken számolva is százmillió Ft-nál több költséggel jár. Ezért a nagy szellemi és anyagi ráfordítással létrehozott fajtákat a tulajdonosok szabadalmakkal védik, a fajta használatáért díjat (licenc díjat) szednek a felhasználóktól, hogy a nemesítéssel, a fajtafenntartással, szaporítással kapcsolatos költségeik megtérüljenek

Az új növényfajták oltalmára létrejött nemzetközi egyezmény (UPOV) 1961 óta minden oltalmazott növényfajtaival kapcsolatos jogot (nemesítés, vetőmag szaporítás, forgalmazás stb.), a fajtatulajdonosnak tart fenn, aki jogdíj megfizetése fejében, meghatározott felhasználási ciklusig engedélyezi a fajta használatát. Magyarország 1983-ban csatlakozott az UPOV-hoz, és a 2002. évi LI. törvényben hirdette ki az 1991-ben felülvizsgált egyezményt.

Az Európai Unió a fenntartható fejlődés, a polgárainak és szellemi termékeinek védelme érdekében a Tanács 2100/94. EK rendelete létrehozta az Európai Fajtaoltalmi Hivatalt, és 21 faj nem hibrid fajtáinak a kvázi kényszerhasznosításával bevezette a visszavetett termény vetőmagkénti használatának gazdálkodói privilégiumát. Ennek értelmében nem kell kérni a fajtatulajdonos előzetes engedélyét az adott körbe tartozó fajta visszavetéséhez, de méltányos jogdíj megfizetést írt elő.

A Bizottság 1768/95/EK rendelete a visszavetett termény használatára 50% szellemi termék után fizetendő licencdíj mértéket állapított meg és kistermelői alanyi mentességet állapított meg.

Bevezető

Írta: Administrator

2010. március 08. hétfő, 08:31 - Módosítás: 2011. február 17. csütörtök, 08:04

A hazai szabályozás időbeli késéssel párhuzamosságot mutat. Kezdetben az állami fajtaminősítés kvázi oltalmat biztosított a nem oltalmazott fajtának, majd a minisztérium ehhez fajtahasználati díjat kapcsolt.

A Találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. tv. a saját gazdaságban visszavetett terményre nem vette át az EU gazdálkodói privilégiumot és méltányos jogdíjfizetési kötelezettséget. A fajtahasználat így továbbra is fajtatulajdonosi engedélyhez és 100%-os jogdíjfizetéshez köthető maradt.

A 2009. évi XXVII. tv. az „Egyes iparjogvédelmi törvények módosításáról” cím alatt az EU rendeleteknek megfelelően módosította az 1995. évi XXXIII. Törvényt. A visszavetett termény növényfajta-oltalomból eredő díjigény beemelésével EU konformmá tette azt. Meghatározta gazdálkodói előjog alá tartozó fajok körét, a saját gazdaság és a mezőgazdasági termelő fogalmát, a kistermelői díjmentesség mértékét, nevesítette az adatszolgáltatási és bizonyítási kötelezettséget, illetve a növényfajta-oltalom bitorlás tényállását. A törvény meghatározta a jogosult és szervezete, a termelő és szervezete, a feldolgozó és szervezete jogait és kötelezéseit, továbbá hogy a növénytermesztési hatóság és a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv milyen feltételekkel, milyen adatokat bocsát a növényfajta jogosultjának rendelkezésére. A vonatkozó magyar törvények és EU-s rendeletek letölthetők a honlap jogszabályok menüjéből.

Az oltalmazott fajták visszavetett vetőmagja utáni méltányos jogdíjfizetés nem csak törvényi, hanem erkölcsi kötelesség is. A fémszárt vetőmag használatának csökkenése, és az állami támogatás lecsökkenése, vagy megszűnése következtében a nemesítés finanszírozása veszélyeztetetté vált. Jogdíj fizetés hiányában nem születhetnek meg az Önök igényét jobban kielégítő új, nemesített fajták, munkahelyek szűnnek meg, a fajták vetőmagjának ára megnövekedik, a hazai növénytermelés gazdaságossága, versenyképessége károsodik.

A Fajtaoltalmi Nonprofit Kft.-t nem nyereség képzésére alapították tagjai, illetve bízta meg a többi jogosult, hanem fenti feladatok megvalósítására, a nemesítés pótlólagos finanszírozására.

Szeged, 2011. február 24.

Seprenyi Bálint István

Bevezető

Írta: Administrator

2010. március 08. hétfő, 08:31 - Módosítás: 2011. február 17. csütörtök, 08:04
